

T Á J É K O Z T A T Ó *

*az államháztartás központi alrendszerének
2014. november végi helyzetéről*

2014. december

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

Az államháztartás központi alrendszerének 2014. november havi többlete 95,9 milliárd forint volt. Ezen belül a központi költségvetés 89 milliárd forintos, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 13,7 milliárd forintos többlettel, az elkülönített állami pénzalapok 6,8 milliárd forint hiánnyal zártak.

Míg 2013-ban az államháztartás központi alrendszerének I-XI. havi deficitje 876,3 milliárd forint volt, addig a 2014. november végi hiány 713,7 milliárd forintot tett ki.

Az idei évi deficit értékelésekor ki kell emelni, hogy a költségvetési egyenleget jelentősen befolyásolja a vártnál erőteljesebb gazdasági növekedés, a foglalkoztatás bővülése valamint az online pénztárgépek bekötéséből származó többletbevétel. Ezek a pozitív tendenciák a korábbi évekhez képest az év második felében érvényesülnek erőteljesebben.

A kiadások és bevételek teljesülésének szokásos, évenként ismétlődő, időben eltérő eloszlása miatt a hiány 2014-ben sem időarányos: az év első felében a kiadások meghaladták a bevételeket. Az éves uniós módszertan szerinti hiánycél továbbra is a GDP 2,9%-a.

Központi költségvetés

A központi költségvetés november végi bevételei az előző év azonos időszakához képest mintegy 578 milliárd forinttal voltak magasabbak. Ennek hátterében elsősorban a főbb adóbevételek - társasági adó, általános forgalmi adó, jövedéki adó, regisztrációs adó, pénzügyi tranzakciós illeték, személyi jövedelemadó - előző évet meghaladó befizetései, valamint a 2013. július elsejével bevezetett elektronikus útdíjból származó többletbevételek állnak.

A központi költségvetés november végi kiadásai mintegy 520 milliárd forinttal magasabbak voltak, mint az elmúlt év azonos időszakában. Ez a növekedés elsősorban a központi költségvetési szervek és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok idei nagyobb összegű kifizetéseivel függ össze. Emellett meghaladták a tavalyi év azonos időszakának kiadásait az egyedi és normatív támogatások, a szociálpolitikai menetdíj-támogatások, a helyi önkormányzatok támogatásai - ideértve az adósságuk törlesztéséhez nyújtott támogatásokat is -, a társadalmi önszerveződések támogatásai, valamint az egyéb kiadások.

Kamatgyenleg

A kamatkiadások 2014. I-XI. hónapban 1241,8 milliárd forintot tettek ki, 85,1 milliárd forinttal többet, mint az előző év megfelelő időszakában, a kamatbevételek pedig 319,8 milliárd forintos szintet értek el, 205,7 milliárd forinttal többet az előző évinél. A nettó kamatkiadás (922 milliárd forint) így összességében 120,6 milliárd forinttal lett kevesebb az előző év hasonló időszakához képest, mely a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

Társadalombiztosítási alapok

A társadalombiztosítási alapok 2014. november végi 198,2 milliárd forintos szufficitje a Nyugdíjbiztosítási Alap 160,1 milliárd forintos, valamint az Egészségbiztosítási Alap 38,1 milliárd forintos többletéből tevődik össze. 2013. november végén az alapok együttes többlete 51,4 milliárd forintot tett ki. A különbség abból fakadt, hogy az előző évinél több szociális hozzájárulási adó és járulékbevétel, valamint egészségügyi hozzájárulás folyt be. A kiadásoknál ki kell emelni, hogy a Nyugdíjbiztosítási Alap tavaly novemberben a központi költségvetés részére 158,5 milliárd forintot fizetett be.

Elkülönített állami pénzalapok

Az elkülönített állami pénzalapok I-XI. havi 26,3 milliárd forintos többlete az előző év azonos időszakához képest alacsonyabb lett. Az alapok összes bevétele 17,8 milliárd kevesebb, kiadása 25 milliárd forinttal több volt. A kiadások közül elsősorban a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram kiadásai voltak magasabbak az előző év azonos időszakához képest.

Az államháztartás központi alrendszerének november végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

	milliárd forintban		Index (%)	milliárd forintban		Index (%)
	2013. évi tény (1)	2013. I-XI. hó tény (2)	tény=100 (2/1)	2014. évi törvényi módosított előirányzat (1)	2014. I-XI. hó tény (2)	módosított előirányzat=100 (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-985,3	-996,8	101,2	-1 128,1	-938,2	83,2
bevétel:	11 001,2	9 454,6	85,9	10 697,3	10 033,0	93,8
kiadás:	11 986,5	10 451,4	87,2	11 825,4	10 971,2	92,8
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	51,7	69,1	133,7	-23,4	26,3	-
bevétel:	612,1	414,0	67,6	437,5	396,2	90,6
kiadás:	560,4	344,9	61,5	460,9	369,9	80,3
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	0,8	51,4	-	0,0	198,2	-
bevétel:	4 864,2	4 507,4	92,7	4 848,8	4 608,8	95,1
kiadás:	4 863,4	4 456,0	91,6	4 848,8	4 410,6	91,0
EGYENLEG ÖSSZESEN	-932,8	-876,3	93,9	-1 151,5	-713,7	62,0
bevétel:	16 477,5	14 376,0	87,2	15 983,6	15 038,0	94,1
kiadás:	17 410,3	15 252,3	87,6	17 135,1	15 751,7	91,9

I.

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK
FŐBB JELLEMZŐI

A.

A BEVÉTELEK RÉSZLETES ÁTTEKINTÉSE

1. A **társasági adóból** a központi költségvetésben az év első tizenegy hónapjában 228,2 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az előző év azonos időszaka értékének 122,4%-a. A magasabb teljesülés háttérében a 2014. évi előlegkötelezettségek bázisévinél nagyobb szintje, valamint a március havi egyszeri hitelintézeti hozzájárulás befizetése áll.

A **hitelintézeti járadék** jogcímen a központi költségvetésben november végéig 14,5 milliárd forint bevétel realizálódott, amely teljesítés 1,8 milliárd forinttal haladta meg a 2013. év azonos időszakában befolyt bevételt.

A **cégautóadóból** november végéig 31,1 milliárd forint bevétel teljesült, mely a 2013. év azonos időszakának értékénél 1,5 milliárd forinttal alacsonyabb. A csökkenés háttérében a cégautó-állomány átrendeződése áll.

Az **energiaellátók jövedelemadója** címén az év első tizenegy hónapjában a központi költségvetésben 7,4 milliárd forint bevétel keletkezett, amely teljesítés 7,4 milliárd forinttal több a 2013. év azonos időszakának minimális (17,8 millió forint) bevételénél.

Az **egyszerűsített vállalkozói adóból** az év I-XI. hónapjában 70 milliárd forint bevétel teljesült. Ez a bevétel 11,8%-kal maradt el a 2013. év azonos időszakának értékétől, melynek háttérében az EVA hatálya alá tartozó adózók számának egy év alatt bekövetkezett csökkenése áll.

Az **energiaadóból** 13,2 milliárd forint bevétele származott a központi költségvetésnek az év első tizenegy hónapjában, amely az előző év azonos időszakának értékétől 1,7 milliárd forinttal maradt el. Az alacsonyabb teljesülés háttérében a földgáz-, illetve villamosenergia-felhasználás csökkenéséből adódó befizetéscsökkenés áll.

A **környezetterhelési díj** mérlegsoron – a jóváírások és terhelések egyenlegeként – az I-XI. havi adatok alapján 4,1 milliárd forint bevétel keletkezett, amely az előző év azonos időszakának az értékétől 0,9 milliárd forinttal maradt el.

Bányajáradék címén november végéig 59,6 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. A 2013. évi adatokhoz képest 1,1 milliárd forinttal volt magasabb a befizetés.

A **játékadóból** az év első tizenegy hónapjában 31,2 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek, amely 3,1 milliárd forinttal magasabb a 2013. év azonos időszakának befizetésénél.

Az **egyéb befizetések** mérlegsoron november végéig 21,5 milliárd forint volt a bevétel, ami az egy évvel korábbi, 19,8 milliárd forint összegű bevételt 1,7 milliárd forinttal haladja meg. Ezen a mérlegsoron a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által beszedett bírság- és pótlékbevételek szerepelnek.

Az **egyéb központosított bevételekből** az első tizenegy hónapban összesen 298,8 milliárd forint bevétel teljesült, amely 110,6 milliárd forinttal magasabb az előző évhez képest. E bevételek között jelennek meg az elektronikus útdíjból származó bevételek, a hulladéklerakási járulékok, a karkedvezmény-biztosítási járulékból származó bevételek (mely 2013-ig a Nyugdíjbiztosítási Alapnál jelentkezett), valamint a rehabilitációs hozzájárulásból, a környezetvédelmi termékdíjából és a különféle bírságokból származó bevételek is. A többlet elsősorban a tavaly július elsejével bevezetett elektronikus útdíjjal magyarázható.

A **pénzügyi szervezetek** 2010-ben bevezetett **különadója** soron november végéig 111,7 milliárd forint bevétel keletkezett, amely 9,7 milliárd forinttal több a 2013. év azonos időszakának befizetésénél. A bázisévhez viszonyított többletbevétel háttérben elsősorban a magasabb mértékben bevallott adókötelezettség, másodsorban a visszaigénylések alacsonyabb szintje áll.

A szintén 2010-ben bevezetett **egyes ágazatokat terhelő különadóból** 2014. I-XI. hónapjában 0,9 milliárd forint kiutalás történt. 2013. január 1-jétől az adónem megszűnt, de az áthúzódó pénzforgalmi hatás miatt még jelentkezett visszautalás.

A **kisadózók tételes adója** mérlegsoron november végéig 38,2 milliárd forint bevétel teljesült, ami az egy évvel korábbi, 25,3 milliárd forint összegű bevételt 12,9 milliárd forinttal haladja meg. Az eltérés oka egyrészt az, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség, másrészt a bázishoz képest emelkedett az adóalanyok száma is.

A **kisvállalati adó** jogcímen az év első tizenegy hónapjában 11,8 milliárd forint bevétel realizálódott, mely az előző év azonos időszakát 2,3 milliárd forinttal haladta meg. Az eltérés fő oka, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett fizetési kötelezettség, másrészt a 2014. évi adóelőlegek szintje magasabb lett a bázisévinél.

A **közműadó** mérlegsoron november végéig 54,2 milliárd forint bevétel teljesült, mely az előző év azonos időszakát 0,6 milliárd forinttal haladta meg.

A **reklámadó** mérlegsoron november végéig 2,6 milliárd forint bevétel teljesült. A reklámadó új adónem, amely 2014. augusztus 15-től hatályos, az első befizetési kötelezettség 2014. augusztus 20-án keletkezett. Az adót két egyenlő részletben, 2014. augusztus 20-ig és 2014. november 20-ig kellett megfizetni.

2. Az év első tizenegy hónapjában az **általános forgalmi adóból** 2781,8 milliárd forint bevétel keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételt 198,1 milliárd forinttal haladta meg. A befizetések 9,3%-kal, míg a kiutalások 11,7%-kal magasabban alakultak az előző évinél. A belföldi befizetések

növekedése jellemzően a kereskedelmi és a gépjármű-javítási szektorhoz köthető, azonban a feldolgozóipar befizetései is dinamikusan emelkedtek. A kiutalások növekedésének háttérében elsősorban az elmúlt év végén megélénkülő export és az ipari konjunktúra áll, melynek következtében a magasabb befizetéseket magasabb kiutalások kísérték.

A **jövedéki adóból** származó bevétel az év első tizenegy hónapjában 836,5 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 12,6 milliárd forinttal, 1,5%-kal magasabb. Az üzemanyagok esetében 485,7 milliárd forint jövedékiadó-bevétel keletkezett, amely 33,5 milliárd forinttal magasabb a bázisidőszaki bevételnél. A befizetések emelkedését elsősorban a gázolaj- valamint a benzinforgalom növekedése magyarázza, melynek háttérében a tavalyinál kedvezőbb időjárás, az árcsökkenések keresletre gyakorolt hatása és a fuvarozási teljesítmények növekedése állhatnak. A dohánygyártmányok jövedéki adója (266,9 milliárd forint) 25,8 milliárd forinttal volt alacsonyabb a tavalyi év bevételénél. Az alacsonyabb teljesülést a fogyasztás csökkenése, illetve a piaci szerkezet átrendeződése (cigarettről a fogyasztási dohányra való forgalomátterelődés) miatti adóalap-csökkenés indokolja. A szeszesitaloknál és egyéb termékeknél 83,9 milliárd forint összegű teljesítés történt, amely 4,9 milliárd forinttal több a bázisidőszaki összegnél. A magasabb teljesülés az alkoholforgalom emelkedésével magyarázható.

A **regisztrációs adóból** az év első tizenegy hónapjában 17,3 milliárd forintos bevétele keletkezett a költségvetésnek, mely 121%-a a tavalyi év azonos időszaka teljesítésének. A növekedés háttérében a használt és új gépjárművek forgalomba helyezésének növekedése áll.

A **távközlési adóból** november végéig 51,2 milliárd forint bevétele származott a költségvetésnek, mely az egy évvel korábbi bevételt 11,4 milliárd forinttal haladta meg.

A **pénzügyi tranzakciós illeték** mérlegsoron a költségvetésnek az év első tizenegy hónapjában 254 milliárd forint bevétele keletkezett, mely az előző év azonos időszakát 34,9 milliárd forinttal haladta meg. A növekedés háttérének oka egyrészt az, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség, másrészt 2013. augusztus hónaptól az illeték mértéke emelkedett, és a készpénzfelvételnél eltöröltük a tranzakciónként fizetendő 6000 forintos felső határt. A két év bevételeinek összehasonlításánál figyelembe kell venni, hogy 2013. szeptember-november hónapokban a pénzforgalmi szolgáltatók egyszeri befizetésének arányos része is növelte a bevételt.

A **biztosítási adóból** november végéig 26,9 milliárd forint bevétel keletkezett, amely 2,5 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. A növekedés háttérének oka, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség. Az adónem a biztosítókat terhelő pénzügyi intézmények különadóját és a tűzvédelmi hozzájárulást váltotta ki.

3. A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év I-XI. hónapjában 1448,9 milliárd forint volt, amely az 1515,4 milliárd forintos bruttó befizetés és a 66,5 milliárd forintos kiutalás egyenlegeként képződött. Ez a bevétel 78,4 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések 75,3 milliárd forinttal (5,2%-kal) nőttek, míg a kiutalások 3,2 milliárd forinttal (4,6%-kal) csökkentek. A bázisidőszaktól való eltérés oka a magasabb bérfiáramlás miatti befizetés növekedés.

Az **illetékbecfizetések** – a 2013. év első tizenegy havi bevételéhez viszonyítva 11,9%-kal, 11,6 milliárd forinttal magasabb – összege 109,1 milliárd forintot tett ki. A nagyobb teljesülés hátterében az előző év azonos időszakához viszonyított magasabb összegű befizetések állnak.

A **gépjárműadó**ból november végéig 40,7 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. Az önkormányzati feladatok és azok ellátását biztosító források szabályozásának 2013. évi változása eredményeként az önkormányzatok által beszedett gépjárműadó 60%-át átutalják a központi költségvetésbe.

4. 2014 első tizenegy hónapjában a **központi költségvetési szervek bevétele** összesen 1500,2 milliárd forint volt, mely 0,7%-kal magasabb a 2013. év első tizenegy havi bevételénél (1489,1 milliárd forint). A többlet okaként az alábbi tételek emelhetők ki: 43,2 milliárd forinttal magasabbak voltak az államháztartáson belülről jövő működési célú támogatások, melynek fő oka, hogy 2013. április 1-jétől az Országos Egészségbiztosítási Pénztár a szervezeti változások következtében már nem a megszűnt egészségügyi gazdasági társaságoknak utalja a támogatást, hanem a központi költségvetési intézményeknek. Ehhez kapcsolódóan november végéig 596,7 milliárd forint volt az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által az intézményeknek utalt támogatás. Az összes bevételből 847,1 milliárd forintot a működési, 111,9 milliárd forintot a közhatalmi bevételek, 108,7 milliárd forintot pedig az államháztartáson belülről jövő felhalmozási célú támogatások tettek ki. A fennmaradó részt a felhalmozási bevételek, a működési és felhalmozási célú átvett pénzeszközök, illetve az azonosítás alatt álló bevételek alkották.
5. A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevétele** a január-novemberi időszakban 83,9 milliárd forint volt, ami 18,4 milliárd forinttal alacsonyabb az előző évhez képest (2013-ban 102,3 milliárd forint).
6. A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei között az EU támogatás** az év első tizenegy hónapjában 1251,5 milliárd forintot tett ki, amely 4,7 milliárd forinttal haladja meg az előző év azonos időszakában keletkezett bevételeket. Ezt a bevételt elsősorban a Nemzeti Stratégiai Referenciakeretben (1089,1 milliárd forint), valamint az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programban (140,0 milliárd forint) használták fel.
7. A **központi költségvetési szervektől származó befizetések** összege az első tizenegy hónapban 26 milliárd forintot tett ki, amely 72,2%-a a tavalyi év azonos időszaka befizetéseinek (2013-ban 36 milliárd forint). Ebben az évben 3,6 milliárd forint volt a 2014. évi költségvetési törvény 10. § (8) bekezdésében

előírt befizetési kötelezettség teljesítése. A fennmaradó 22,4 milliárd forint a költségvetési törvény 10. §-ában a kizárólag saját bevételből gazdálkodó intézmények részére tételesen előírt befizetési kötelezettség volt.

8. Az **elkülönített állami pénzalapok befizetése címen** a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap teljesítette a befizetési kötelezettségét, melynek az összege I-XI. hónapokban 7,5 milliárd forintot tett ki.
9. A **helyi önkormányzatok befizetései** címen 2014. november végéig a teljesítés 20,5 milliárd forint volt. Ez a sor tartalmazza a tárgyévet megelőző évi önkormányzati elszámolások alapján, a kincstári felülvizsgálat, illetve az ÁSZ ellenőrzése során megállapított, jogtalanul igénybe vett és a tárgyévben a központi költségvetésbe visszafizetett hozzájárulások és támogatások összegeit, valamint ezek igénybevételi, kiegészítő és késedelmi kamatát, a Munkahelyvédelmi Akcióval összefüggő befizetéseket, továbbá a köznevelési intézmények működtetésével kapcsolatos önkormányzati befizetéseket.
10. Az **állami vagyonnal kapcsolatos befizetések** első tizenegy havi összege 212,3 milliárd forint volt, amelynek nagyságrendjét a frekvenciahasználati jogosultságok értékesítéséből származó 130,6 milliárd forint határozta meg. A további nagyobb összegű tételeket az osztalék befizetések (35,6 milliárd forint), illetve az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek értékesítéséből származó bevételek (15,7 milliárd forint) jelentették. A tavaly november végi bevétel 32,8 milliárd forinttal alacsonyabb volt, az eltérést alapvetően az említett frekvencia értékesítési bevétel okozza.
11. A költségvetés **kamatbevételei** 2014 I.-XI. hónapjában 319,8 milliárd forintot tettek ki. Ez két részből tevődik össze: a forintban fennálló követelések kamatából, valamint a devizában fennálló követelések kamatából. A forintban fennálló követelések 317,8 milliárd forint összegű kamatbevételt eredményeztek a költségvetésben. Ebből az MNB a Kincstári Egységes Számla (KESZ) után 28,3 milliárd forintot fizetett. A devizában fennálló követelések után 2 milliárd forint bevétel származott. A tárgyidőszaki bevételek összege magasabb az előző év azonos időszakához viszonyítva, ami alapvetően két tényezőre vezethető vissza: a forintban fennálló követelések kamatbevétele 210,3 milliárd forinttal magasabb, a devizában fennálló követelések kamatbevétele viszont 4,6 milliárd forinttal alacsonyabb lett a tavalyinál.
12. Az **egyéb bevételek** összege az első tizenegy hónapban 27,7 milliárd forintot tett ki. Ebből kiemelendő az előző évi maradványok átcsoportosításának technikai lebonyolításával kapcsolatban pótelőirányzat ellensúlyozása címen elszámolt 9,9 milliárd forint, valamint az önkormányzati adósságkonszolidációhoz kapcsolódó biztosíték befizetése címen elszámolt 5,2 milliárd forint. November végéig 1,1 milliárd forint bevétel származott a költségvetésnek a tőkekövetelések visszatérüléséből, ezen belül a külföld felé fennálló kormányhitelek visszafizetéseiből 0,3 millió forint, míg az ún. alárendelt kölcsöntőke kötvények visszafizetése miatt 0,8 milliárd forint.

13. Az **egyéb uniós bevételeken belül** a behajtott vámbevételek és cukorágazati hozzájárulások Magyarországot illető 25%-aként 10,4 milliárd forint realizálódott, uniós támogatások utólagos megtérüléseként 8,0 milliárd forint folyt be a központi költségvetésbe.

B.

A KIADÁSOK JOGCÍMENKÉNT

1. Az **egyedi és normatív támogatások** 2014. január-novemberi időszakában 277 milliárd forintot tettek ki, amely 6,9%-kal több, mint az előző év azonos időszakában. Az eltérés a helyközi személyszállítási közszolgáltatások és a vasúti pályahálózat működtetése költségtérítését, illetve az Eximbank Zrt. kamatkiegyenlítését érintő egyes támogatások magasabb mértékű kifizetésére vezethető vissza. Míg a költségtérítési jogcímek nagyobb mértékű folyósítása részben a vonatkozó támogatási szerződések előző évitől eltérő kifizetési ütemezésével, részben egy új előirányzat, a korábbi évek költségtérítései elszámolása teljesített kiadásaival magyarázható, addig a kamatkiegyenlítés növekedése a támogatási programhoz kapcsolódóan az Eximbank Zrt. által bevezetett új termékek támogatási igényére vezethető vissza.
2. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 136. § (4) bekezdése értelmében a magyar állam évente közszolgálati hozzájárulást fizet a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatások vételére alkalmas készüléket használó háztartások számát alapul véve. Az állam a közszolgálati hozzájárulást tizenkét egyenlő részletben előre, minden hónap harmadik napjáig fizeti meg a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap pénzforgalmi számlájára. Ennek értelmében a **közszolgálati műsorszolgáltatás támogatása** címről az év I-XI. hónapjában 64,1 milliárd forint kifizetés történt.
3. A **szociálpolitikai menetdíj-támogatásra** fordított kiadások a 2014. év január-novemberi időszakában 93,6 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 8,7%-kal haladja meg az előző év azonos időszakában teljesített kiadásokat. Az eltérés döntően a kedvezményes helyközi személyszállítási tevékenységhez kapcsolódóan igénybe vehető szociálpolitikai menetdíj-támogatás mértékének 2013. november 1-jétől hatályos, a korábbiakhoz képest magasabb értékével magyarázható.
4. A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások az év első tizenegy hónapjában 115,7 milliárd forintot tettek ki, ami 1,6%-kal kevesebb a tavalyi év azonos időszakához viszonyítva. Az eltérés több tényező együttes hatására vezethető vissza, egyrészt az árfolyam és a referenciahozamok, másrészt az árfolyamgát-konstrukciót igénybevevők létszámának változására.
5. A **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. A családi támogatásokra a 2014. év I-XI. hónapjában összesen 388,2 milliárd forintot fordítottak, amely a 2013. évi I-XI. havi kiadásoktól 3,2%-kal maradt el.

Ebből családi pótlékra összesen 302,4 milliárd forintot utaltak át, szemben a tavalyi évi 310,3 milliárd forinttal. Gyermekgondozási segélyre 54,7 milliárd forintot, a gyermeknevelési támogatásra pedig 11,7 milliárd forintot folyósítottak. (Az előző év azonos időszakának teljesítése ezeknél az ellátásoknál 57,1 milliárd forint, illetve 12,9 milliárd forint volt.) A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján november hónapban kifizették az évente két alkalommal járó természetbeni gyermekvédelmi támogatás és pénzbeli pótlék második részét. Ezzel a pénzbeli és természetbeni gyermekvédelmi támogatásokra idén átutalt összeg 5,8 milliárd forintra emelkedett. A 2014. év I-XI. hónapjában a korhatár alatti ellátásokra összesen 160,4 milliárd forintot fordítottak, amely 47,9 milliárd forinttal kevesebb, mint az előző év azonos időszakában. Ebből korhatár előtti ellátásra és balettművészeti életjáradékra 83,8 milliárd forintot, szolgálati járandóságra 76,6 milliárd forintot folyósítottak. A csökkenés döntő részben a korhatár előtti ellátásoknál következett be, tekintettel arra, hogy az érintettek időközben betöltötték a rájuk vonatkozó nyugdíjkorhatárt, így teljes jogú öregségi nyugdíjra lettek jogosultak. A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra a 2014. év I-XI. hónapjában 58,5 milliárd forintot fizettek ki, meghaladva a tavalyi évi 57,1 milliárd forintos folyósítást. Az emelkedést alapvetően a fogyatékosági támogatás januári emelése (2,4%) okozta. Így 2014. november végéig a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő ellátások köréből a legnagyobb tétel továbbra is a fogyatékosági támogatásra és a vakok személyi járadékára fordított 30,4 milliárd forintos összeg. A politikai rehabilitációs és más nyugdíjkiegészítésekre idén összesen 13,4 milliárd forintot fizettek ki. A különféle jogcímen adott térítések 23,1 milliárd forintot tettek ki, szemben a 2013. évi I-XI. havi 24,1 milliárd forinttal. A térítéseken belül nagyságrendileg kiemelkedő tétel a közgyógyellátásra fordított 16,6 milliárd forint volt.

6. **A költségvetési szervek kiadásai** 2014 első tizenegy hónapjában 3574,7 milliárd forintot tettek ki, amely 7%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában teljesült kiadásokat (3339,6 milliárd forint). A két év kiadásai közötti eltérést egyrészt a 2013 szeptemberétől megvalósuló pedagógus-béremelés hatásai, másrészt 2013. április 1-jétől a volt nonprofit egészségügyi gazdasági társaságok kiadásai magyarázzák. Az intézmények tárgyhavi teljesítéséből 2103,5 milliárd forint a személyi juttatásokra, szociális hozzájárulási adókra és munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg. Ebben az időszakban dologi kiadásokra 1112,4 milliárd forintot, beruházásokra pedig 189,1 milliárd forintot fordítottak. A fennmaradó részt alapvetően a felújítások, az ellátottak pénzbeli juttatásai, az egyéb működési és felhalmozási célú kiadások alkották.
7. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak** 2014. január-november havi teljesítése 921,8 milliárd forintot tett ki, amely 18,8%-kal magasabb, mint az előző év azonos időszakában keletkezett összeg (2013 első tizenegy hónapjában 776,2 milliárd forint). A január-novemberi teljesítésből az alábbi tételek emelhetők ki: 185,4 milliárd forint kifizetés normatív finanszírozásra (közoktatási célú humán szolgáltatások és kiegészítő támogatás, nem állami felsőoktatási

- intézmények támogatása, hit- és erkölcsoktatás, illetve tankönyvtámogatás), 100,3 milliárd forint kiutalás az „Autópálya rendelkezésre állási díj” törvénysorról, 75,8 milliárd forint kifizetés a szociális célú humán szolgáltatások támogatására, 38,8 milliárd forint kifizetés a VM „Folyó kiadások és jövedelemtámogatások törvényi sorról, 36,0 milliárd forint a kormányhatározatok alapján történt maradványutalások összege, valamint 30,2 milliárd forint kifizetés a megváltozott munkaképességűek támogatására.
8. Az év első tizenegy hónapjában **a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásaiból** a kedvezményezettek részére összesen 1846,5 milliárd forint kifizetés történt, amely 214,9 milliárd forinttal haladja meg a tavalyi év azonos időszakának kifizetéseit. A növekedéshez leginkább a strukturális kiadások járultak hozzá, amelyek döntő részét a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret programjai (1616,4 milliárd forint) tették ki, azon belül továbbra is a közlekedési (545,7 milliárd forint), környezeti és energetikai (325,0 milliárd forint) projektek kifizetései számottevőek. A vidékfejlesztési támogatások, ezen belül az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program címen az első tizenegy hónapban összesen 197,7 milliárd forint összegű kiadás történt, itt az I. tengely (Mezőgazdasági és erdészeti ágazat versenyképességének javítása) a legjobban teljesítő.
 9. **Az elkülönített állami pénzalapok támogatása címen** az I-XI. havi adatok alapján 93,7 milliárd forintot utaltak át a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap, a Bethlen Gábor Alap, valamint a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap részére.
 10. **A társadalombiztosítási ellátásokhoz nyújtott garancia és hozzájárulás** (a különféle jogcímen adott térítések között lévő, az egészségügyi feladatok ellátásával kapcsolatos hozzájárulás nélkül) céljából idén az első tizenegy hónapban összesen 835,4 milliárd forintot fizettek ki, szemben az előző év azonos időszakának 980,6 milliárd forintos támogatásával. Míg a tavalyi összeg az Egészségbiztosítási Alap 890,8 milliárd forintos és a Nyugdíjbiztosítási Alap 89,8 milliárd forintos támogatásából tevődött össze, az idei hozzájárulás majdnem teljes egészében az Egészségbiztosítási Alaphoz került. Az Egészségbiztosítási Alap idei I-XI. havi támogatása (835,3 milliárd forint) mintegy 6,2%-kal maradt el az előző év azonos időszakában átutalt összegtől. Idén az első tizenegy hónapban az Egészségbiztosítási Alap járulék címen átadott pénzeszközként 339,5 milliárd forint támogatásban részesült, amely 5,4 milliárd forinttal kevesebb a tavalyi év azonos időszakában juttatott összegnél. Ez a támogatás a biztosítási jogviszonyból származó jövedelemmel nem rendelkező személyek (nyugellátásban részesülők, kiskorú személyek, felsőfokú tanulmányokat folytatók stb.) után fizetett egészségügyi szolgáltatási járulék forrásául szolgál. Az Alap a rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére idén az I-XI. hónapban 310,6 milliárd forint támogatásban részesült, 12,1 milliárd forinttal elmaradva az előző év azonos időszaka költségvetési hozzájárulásától. Idén november végéig a Munkahelyvédelmi Akciótervvel összefüggő hozzájárulás 84,5 milliárd forintot tett ki, szemben a tavalyi év első tizenegy

hónapjában átutalt 148,9 milliárd forinttal. Az Egészségbiztosítási Alap kiegyensúlyozására szolgáló hozzájárulás (kiadások támogatására pénzeszköz-átadás) mintegy 100,6 milliárd forintos I-XI. havi összegével viszont meghaladta a tavalyi év azonos időszakának 74,1 milliárd forintos támogatását. Mind a két alap igazgatási szervei (a tavalyi évben és idén is) dolgozóik kompenzációjára, illetve a Prémiumévek programmal kapcsolatos kiadásaira kis összegű támogatásokban részesültek a központi költségvetés céltartalékaiból, a fennmaradó részt az e célra fordított összegek teszik ki.

11. **A helyi önkormányzatok támogatása 2014.** november végéig összesen 622,3 milliárd forint volt, ami 63,5 milliárddal magasabb összeg az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az eltérés okai a következők: a helyi önkormányzatok 2014. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 715,9 milliárd forint állami támogatást biztosít, amely a 2013. évi támogatást jelentősen meghaladja. (Ennek közel felét a pedagógus életpályamodell bevezetésének forrása jelenti). Ezen belül a belső szerkezeti változások következtében közel 50 milliárd forinttal nőtt a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása jogcím 2014. évi előirányzata, főként a pénzbeli szociális ellátásokhoz történő hozzájárulások (beszámítás) e soron történő figyelembevétele miatt. Továbbá az önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok számos új jogcímmel bővültek, ennek következtében az idei évi előirányzat 36,6 milliárd forinttal magasabb az előző évihez képest. Emellett azonban a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásaira 6,9 milliárd forinttal kevesebb támogatás jut ebben az évben, részben a szerkezetátalakítási tartalék jogcímenek ágazati finanszírozási támogatásokba való beépülése miatt.

A fentiekben túl megemlítendő, hogy a nettó finanszírozás keretében folyósított utalások január-november hónapjaira összesen 92%-os mértéket jelentettek, míg ez az előző év azonos időszakában 2 százalékponttal alacsonyabb volt. Ez a két év időszaki adatainak összevetése során ugyancsak eltérést okoz.

A november végi jelentősebb tételek a következők:

- a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása címről 505,2 milliárd forint, ezen belül:
 - = a helyi önkormányzatok működésének általános támogatása, hozzájárulás a pénzbeli szociális feladatokhoz és beszámítás alcímen 157,2 milliárd forint;
 - = a települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatására 142,6 milliárd forint;
 - = a települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatására 178,2 milliárd forint;
 - = a települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatására 27,2 milliárd forint;
- a helyi önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok címről 78,0 milliárd forint;
- a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásai címről 5,5 milliárd forint;

- a vis maior támogatás címről 4,5 milliárd forint;
- a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2014. évi kompenzációjára 9,5 milliárd forint;
- további új jogcímekre 19,6 milliárd forint

kifizetés történt.

12. **A támogatás az önkormányzati adósságok törlesztéséhez** kiadási előirányzaton 2014. november végéig 68,8 milliárd forintos kifizetésre került sor. Az önkormányzatok adósságkonszolidációja során 200 millió forint összeghatár alatti ügyletek esetén törlesztési célú támogatással valósult meg a konszolidáció. Ennek fedezetéül a 2014. évi központi költségvetés XLII. „A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai” fejezet 38. „A települési önkormányzatok adósságkonszolidációjához kapcsolódó állami támogatások” jogcímén 64,0 milliárd forintos, felülről nyitott előirányzat lett létrehozva.
13. **Kamatkiadásokra** 2014. I-XI. hónapjában 1241,8 milliárd forintot fordított a költségvetés. Ez két részből tevődik össze: a forintban fennálló adósság kamatából, valamint a devizában fennálló adósság kamatából. A forintban fennálló adósság 890,1 milliárd forint összegű kamatterhének döntő részét az államkötvények után fizetendő 711,3 milliárd forintos és a kincstárjegyek után fizetendő 145,2 milliárd forintos terhek jelentették. A kamatkiadások további része kötődött a devizában fennálló adóssághoz, 351,7 milliárd forinttal terhelve a költségvetést. Ennek nagyobb része a devizakötvények kamatához kapcsolódik (312,4 milliárd forint). A devizahitelek kamata 39,3 milliárd forintot tett ki. A kamatkiadások az előző év azonos időszakához viszonyítva 7,4%-kal nőttek.
14. **A társadalmi önszerveződések támogatása** kiadási tétel magában foglalja a pártok és a pártalapítványok működésének támogatására szolgáló összegeket, valamint a kampányköltségek fedezetét jelentő „felülről nyitott” előirányzatot. A mérlegsorról az év I-XI. hónapjában 10,8 milliárd forint kifizetés történt.
15. **A kormányzati rendkívüli kiadások** mérlegsoron november végéig 4,1 milliárd forint kiadás teljesült. Ezen belül pénzbeli kárpótlásra 1,6 milliárd forintot, az 1947-es párizsi békeszerződésből eredő kárpótlásra 2,5 milliárd forintot, mindezek folyósítási költségeire pedig 66,0 millió forintot fizettek ki.
16. **Az állam által vállalt kezesség érvényesítése** 2014 első tizenegy hónapjában 17,7 milliárd forint kiadást jelentett, melyből 11,5 milliárd forint volt a kkv-szektor és az agrárszektor finanszírozását segítő állami viszontgaranciák miatti kifizetés. Ez utóbbi nagyrészt a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. kezesi ügyleteihez vállalt viszontgaranciák teljesítéséből származott. 3,5 milliárd forint kiadás merült fel az állami háttérű Mehib Zrt. biztosítási tevékenységének fizetési kötelezettsége miatt, melyből közel 3 milliárd forint kiadás a kazah BTA Bank fizetéseképtelenségének eredménye. A lakáskezeségek beváltása miatti kiadás november végéig 2,7 milliárd forint költségvetési kifizetést eredményezett. A 2014. évi adatok – a kezességbeváltások összetételének változatlansága mellett – lényegesen kedvezőbb képet mutatnak az egy évvel korábbi időszakhoz képest.

17. Az **egyéb kiadások** összege november végéig 121,0 milliárd forint volt. Ezen belül kiemelendő az adósságszolgálati járulékos kiadások 93,0 milliárd forintot kitevő összege. Ez utóbbi több mint 40%-kal haladja meg az előző évi hasonló időszaki kiadásokat. Ennek oka, hogy 2013 márciusától kezdődően pénzügyi tranzakciós illeték terheli az adósságszolgálati járulékos kiadások elszámolásait. Az egyéb kiadásokon belül a nemzetközi elszámolások kiadásaiként november végéig 8,8 milliárd forintot fizetett a költségvetés. E kifizetések hazánk nemzetközi szervezetekben való tagságával kapcsolatos tagdíj-befizetésekből származnak.
18. A **hozzájárulás az EU költségvetéséhez** mérlegsoron az év első tizenegy hónapjában teljesített kiadás 256,0 milliárd forint volt.
19. Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** tizenegy havi halmozott összege 176,1 milliárd forint volt, amelynek jelentős tételét (60,1 milliárd forint) az ingatlanvásárlásokra és – beruházásokra fordított összegek tették ki (beleértve a Nemzeti Eszközkezelő számára biztosított 37,0 milliárd forintot is). 54,6 milliárd forintot fordított az állam társasági támogatásra, tőkeemelésre, illetve cégvásárlásra (szeptember hónapban valósult meg az MKB Bank megvásárlása). Az állami vagyongazdálkodás kiadásainak nagyságrendjét befolyásolta még a környezetvédelmi projektek megvalósulásához nyújtott 8,3 milliárd forint, a Holokauszt Gyermekáldozatainak Emlékhelye beruházás érdekében folyósított 6,2 milliárd forint összegű támogatás, a termőföldek után fizetett 9,9 milliárd forint összegű életjáradék, valamint az ún. Richter kötvény kamata.

II.

ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK

1. Az egyenleg alakulása

Az elkülönített állami pénzalapok I-XI. havi többlete 26,3 milliárd forint lett. Az egyenleg a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap 28,4 milliárd forintos, a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 18,1 milliárd forintos, a Nemzeti Kulturális Alap 2,7 milliárd forint, a Bethlen Gábor Alap 1,4 milliárd forintos többletéből, valamint a Nemzeti Foglalkoztatási Alap 23,9 milliárd forintos, a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Alapja 0,4 milliárd forintos hiányából alakult ki. Az elkülönített állami pénzalapok I-XI. havi többlete az előző év azonos időszakához képest alacsonyabb lett.

2. A bevételek alakulása

Az alapok összes bevételei 17,8 milliárd forinttal alacsonyabban teljesültek az előző év azonos időszakának az értékéhez képest. A bevételeken belül főként a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Társadalmi Megújulás Operatív Program intézkedéseinek bevételei maradtak el.

3. A kiadások alakulása

Az alapok összes kiadásai 25,0 milliárd forinttal nagyobb összegben teljesültek az előző év azonos időszakának az értékéhez képest. A kiadások közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram kiadásai nőttek az előző évhez képest.

III.**A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS PÉNZÜGYI ALAPJAINAK
GAZDÁLKODÁSA****NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP****1. Az egyenleg alakulása**

Az Alap költségvetési egyenlege - hasonlóan az elmúlt év azonos időszakához - kedvezően alakult, a többlet nagysága 160,1 milliárd forint. Egy esztendővel korábban a többlet 37,6 milliárd forint volt. Megjegyzendő, hogy 2013 novemberében a törvényi előírások alapján 158,5 milliárd forint költségvetési befizetés is történt.

2. A bevételek alakulása

Az Alap bevételei november végéig 2848,9 milliárd forintot tettek ki, ez 4,4 százalékponttal több az egyenletes eloszlást feltételező időarányos értéknél. A bázisidőszakban 2812,3 milliárd forint volt a bevétel.

A meghatározó nagyságrendű szociális hozzájárulási adóból és a járulékokból 2787,2 milliárd forint bevétel származott, a tavalyi évben 2658,3 milliárd forint volt ez a bevétel.

Az egyéb járulékokból és hozzájárulásokból (egyszerűsített foglalkoztatás utáni közteher, Nemzeti Foglalkoztatási Alap általi megtérítés, megállapodás alapján fizetők járulékai) 12,8 milliárd forintérkezett be. Az előző év azonos időszakával való összehasonlítás nem értelmezhető, mert a 2013. évi adatok a kordedvezménybiztosítási járulékból származó bevételt is tartalmazzák, ami az idei évben a költségvetés közvetlen bevétele.

A késedelmi pótlék és bírság összege 10,7 milliárd forint, 2013 ugyanezen időszakában közel hasonló nagyságú (10,2 milliárd forint) volt a bevétel.

Az egyéb bevételek összege 38,3 milliárd forintot tett ki.

3. A kiadások alakulása

Az év első tizenegy hónapjában a Nyugdíjbiztosítási Alap kiadásainak összege 2688,8 milliárd forint volt, a tavalyi évben azonos időszakában 2774,7 milliárd forint volt a kiadás.

A nyugellátási kiadások összege 2672,7 milliárd forintot tett ki, ez az időarányos értéknél közel 1 százalékponttal kevesebb. 2013 azonos időszakában 2601,0 milliárd forint volt a kiadás.

A nyugdíjbiztosítási költségvetési szervek kiadásaira felhasznált összeg 10,1 milliárd forint volt, mely megegyezik az előző év ugyanezen időszakában kifizetett összeggel.

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP**1. Az egyenleg alakulása**

Az alap költségvetése az I-XI. hónapot 38,1 milliárd forint szufficittal zárta. Egy évvel korábban az alap költségvetési pozíciója 13,7 milliárd forint többletet mutatott.

2. A bevételek alakulása

A bevételek I-XI. havi összege 1759,9 milliárd forint, amely a bevételi főösszeg 93,4%-a. Ez 64,8 milliárd forinttal, 3,8%-kal több, mint ami az előző év azonos időszakában voltak.

A bevételek 35,6%-a az E. Alapot megillető szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származik. Ezek együttes összege 627,3 milliárd forint, amely az időarányos előirányzatot 33,8 milliárd forinttal, az előző év azonos időszakának értékét – mely nem tartalmazta a szociális hozzájárulási adót – 18,0%-kal, 95,7 milliárd forinttal haladta meg.

Az egészségügyi hozzájárulásból származó bevétel összege 131,4 milliárd forint, amely 4,5%-kal, 5,6 milliárd forinttal több az előző év azonos időszakához képest.

Az Alap bevételeit kiegészítő költségvetési támogatás és térítés összege 840,2 milliárd forint, amely 6,2%-kal maradt el az előző év azonos időszakának összegétől. November végéig a járulék címen átvett pénzeszköz 339,5 milliárd forint, a rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére átvett összeg pedig 310,6 milliárd forint. A Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő hozzájárulás I-XI. havi összege 84,5 milliárd forint, míg a tervezett pénzeszközátvételé 100,6 milliárd forint.

Az egyéb bevételek összege 124,9 milliárd forint volt, ami az előző év azonos időszaka értékénél 23,2 milliárd forinttal magasabb. Novemberig a baleseti adóból 22,7 milliárd forint, a népegészségügyi termékadóból 18,3 milliárd forint keletkezett, amely összességében 1,9 milliárd forinttal haladja meg az előző év azonos időszakának értékét. A gyógyszergyártók és -forgalmazók befizetései címen kimutatott bevétel 48,2 milliárd forint volt.

3. A kiadások alakulása

Az Alap kiadásainak összege novemberig 1721,8 milliárd forint, amely a kiadási főösszeg 91,4%-a. Egy évvel korábban az összes kiadás 1681,4 milliárd forint volt.

Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásokra 511,1 milliárd forintot fordított. A rokkantsági, rehabilitációs ellátásokra juttatott kiadások nagysága 308,0 milliárd forintot tett ki, ami 13,2 milliárd forinttal kevesebb a 2013. év azonos időszakának értékénél. A pénzbeli ellátások közé tartozó gyermekgondozási díjra 95,4 milliárd forintot, míg táppénzre 61,4 milliárd forintot fordított az Alap. Mindkét ellátás esetében a vizsgált időszak teljesítése (gyermekgondozási díj esetében 9,5 milliárd forinttal, táppénz tekintetében 6,9 milliárd forinttal) meghaladta az egy évvel korábbi értéket.

A természetbeni ellátások legnagyobb kiadási előirányzatát képező gyógyító-megelőző ellátásra kifizetett összeg novemberig 844,6 milliárd forint, míg az előző év azonos időszakának értéke 823,3 milliárd forint volt. Az I-XI. havi teljesítés elmaradt az időarányostól.

A gyógyszer támogatásra fordított kiadás 275,8 milliárd forintra rúgott, ami 2,5%-kal, 6,6 milliárd forinttal több, mint az előző évi kifizetés. A teljesítés az időarányost kismértékben meghaladta.

A gyógyászati segédeszköz támogatásra fordított összeg 50,7 milliárd forint, amely az előző év azonos időszakának teljesítését 3,6 milliárd forinttal haladta meg.

Az előbbi két kiadás év végi finanszírozása a gyógyszer-támogatás és a gyógyászati segédeszköz támogatás kiadásainak 2014. év végi finanszírozásához szükséges intézkedésekről szóló 1684/2014. (XI. 26.) Korm. határozat alapján került biztosításra.

Működési kiadásokra 8,7 milliárd forint lett felhasználva, amely 0,3 milliárd forinttal maradt el az előző év azonos időszakának értékétől.

IV.

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

A. Állományi adatok

A **központi költségvetés adóssága november végéig** 1915,9 milliárd forinttal **növekedett**, amit három tényező eredményezett. **Az első tényező** a forint kibocsátás terveket meghaladó jelentős növekedése a kedvező belföldi állampapír-piaci helyzetben, ami növeli a finanszírozás biztonságát. **A második tényező** a február hónapban megvalósult önkormányzati adósság-átvállalás, mely miatt elsősorban a központi költségvetés devizaadóssága, kisebb részben a forintadósság emelkedett. Államháztartási szinten az adósságátvállalás nem emelte az államadósságot, mivel az államháztartás egyik alrendszerétől csupán a másikhoz került át. **A harmadik tényező** a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett gyengülése, ami miatt az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értéke emelkedett.

Az előzetes adatok szerint november végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbi táblázat szerint alakult:

(Mrd Ft)	2013		2014		Változás	
	záró	%	november	%	Mrd Ft	százalékpont
<i>Deviza</i>	8 904,9	40,5	8 866,1	37,1	-38,8	-3,4
Állampapír	6 169,3	28,1	6 638,2	27,8	468,9	-0,3
Hitel	2 735,6	12,4	2 227,9	9,3	-507,7	-3,1
<i>Forint</i>	12 976,4	59,0	14 817,5	62,0	1 841,1	3,0
Állampapír	12 372,8	56,2	14 159,4	59,2	1 786,5	3,0
Hitel	603,6	2,8	658,1	2,8	54,6	0,0
<i>Összesen</i>	21 881,4	99,5	23 683,7	99,1	1 802,3	-0,4
Egyéb kötelezettségek	117,3	0,5	230,9	0,9	113,6	0,4
<i>Mindösszesen</i>	21 998,6	100,0	23 914,5	100,0	1 915,9	0,0

A **központi költségvetés devizaadóssága** november végéig 38,8 milliárd forinttal 8866,1 milliárd forintra csökkent az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság a

belföldi devizakötvény kibocsátás következtében 461,2 milliárd forinttal, a külföldi devizakötvény kibocsátás miatt 678,8 milliárd forinttal, devizahitel átvállalás következtében 294,1 milliárd forinttal, devizahitel felvétel miatt 48,1 milliárd forinttal nőtt, ugyanakkor a devizaadósság törlesztése 1833,4 milliárd forintot tett ki az időszak során. A devizaadósság az árfolyamváltozás következtében 312,3 milliárd forinttal nőtt és bruttó módon számítva a teljes adósság 37,1%-át tette ki november végén.

A teljes adósság 27,8%-át kitevő **devizakötvények** esetében márciusban egy 2 milliárd dollár értékű, 10 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény kibocsátásra került sor 452,5 milliárd forint értékben továbbá egy 1 milliárd dollár értékű, 5 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény kibocsátásra 226,3 milliárd forint értékben. Figyelembe véve a belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény és a Letelepdedési kötvény 461,2 milliárd forint értékű értékesítését, a 883,6 milliárd forint értékű devizakötvény törlesztést és a 212,5 milliárd forintos árfolyamvesztéséget, a devizakötvény adósság összesen 6638,2 milliárd forintot tett ki november végén. Ez az összeg a 2013. év végihez képest 468,9 milliárd forint növekedést jelent.

A közvetlen külföldi és belföldi devizahitelek – amelyek a nemzetközi szervezetektől, illetve külföldi bankoktól felvett, továbbá a belföldről átvállalt hitelek állományából adódnak össze – a teljes adósság 9,3%-át tették ki november végén. A vizsgált időszak alatt e külföldi és belföldi hitelek együttes állománya 294,1 milliárd forintnyi önkormányzati adósságátvállalás, 48,1 milliárd forint hitelfelvétel, 949,8 milliárd forint törlesztés és 99,8 milliárd forint árfolyamvesztés következtében 507,7 milliárd forinttal csökkent és 2227,9 milliárd forintot tett ki a hónap végén.

A költségvetés forintadóssága november végéig 1841,1 milliárd forinttal nőtt az előző év végéhez képest, és 14817,5 milliárd forintot ért el.

A forinthitelek állománya a vizsgált időszakban 142,6 milliárd forint önkormányzati- és MÁV- hitelátvállalás, 128,4 milliárd forint hitelfelvétel és 216,5 milliárd forint törlesztés következtében összességében 54,6 milliárd forinttal nőtt. A központi költségvetés forinthitel állománya így november végén a nemzetközi fejlesztési intézet felé 538,0 milliárd forint, a belföldi hitelező felé fennálló tartozás 120,1 milliárd forint volt.

Az összes adósság 59,2%-át kitevő, **forintban kibocsátott állampapírok** állománya 1786,5 milliárd forinttal, 14159,4 milliárd forintra nőtt november végéig. Mindez a piaci államkötvények állományának 1201,0 milliárd forintos, a lakossági állampapírok 689,5 milliárd forintos növekedésének és a diszkont kincstárjegyek 71,9 milliárd forintos csökkenésének a következménye. A nem piaci államkötvények állománya 32,1 milliárd forint törlesztés következtében csökkent.

A lakossági állampapírokon belül a kamatozó kincstárjegyek állománya a vizsgált időszakban 108,4 milliárd forinttal nőtt, a november végi állomány 1096,5 milliárd forint volt. A féléves kincstárjegy állománya 7,3 milliárd forintos növekedés következtében 28,6 milliárd forintra emelkedett november végére. Az 1 és 2 éves *Kincstári Takarékjegyek*, valamint az 1 éves *Kincstári Takarékjegy Plusz* együttes állománya összesen 18,1 milliárd forinttal 352,8 milliárd forintra nőtt a vizsgált időszakban. A lakossági ügyfelek által vásárolható inflációhoz kötött kamatozású

Prémium Magyar Államkötvény és a március hónapban bevezetett változó kamatozású *Bónusz Magyar Államkötvény* együttes állománya 2014. november végén 548,7 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 891,6 milliárd forintot tett ki. A 2013 decemberétől értékesített Babakötvényből november végéig 7,1 milliárd forint összegben adott el az állam így a Babakötvény állomány elérte a 8,6 milliárd forintot. November végén a lakossági állampapírok állománya 2378,1 milliárd forintot tett ki, ami 689,5 milliárd forint növekedést jelent 2013. december vége óta.

A *külföldi befektetők állampapír-állománya* novemberben 161,7 milliárd forinttal nőtt. A hó végi 4947,1 milliárd forintos állampapír-állomány 47,0 milliárd forinttal volt alacsonyabb a 2013. december végi állománynál. A külföldi állomány 3,3%-a, 161,3 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 96,7%-a, 4785,8 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje november végén 4,88 év volt.

A deviza államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swapműveleteket köt. A nemzetközi piaci szokványok alapján a swap műveletek miatt fennálló partnerkockázatok csökkentése érdekében a felek a swapok nettó értékének megfelelő fedezetet (betétet) helyeznek el egymásnál, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre került fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 113,6 milliárd forinttal nőtt. Az egyéb kötelezettségek állománya november végén 230,9 milliárd forintot tett ki.

B. Kamatok, hozamok alakulása

B/1. Elsődleges piac

A *diszkontkincstárjegyek novemberi aukcióin* a havi átlagos fedezettség az előző havi 1,1-ről 2,9-re nőtt. A *kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 3,0-ról 3,3-ra emelkedett.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó novemberi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 12 bázisponttal csökkent, és 1,62%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* novemberi aukcióján a kialakult átlaghozam 1,7% lett, amely 7 bázisponttal magasabb az októberi utolsó aukciónál.

A *3 éves kötvényaukción* a hozam 32 bázisponttal 2,56%-ra csökkent az utolsó októberi aukción kialakult átlaghozamhoz viszonyítva, az *5 éves kötvény* utolsó novemberi aukcióján az átlaghozam 2,97%-ot ért el, ami 39 bázispontos csökkenést jelent az októberi aukcióhoz képest, a *10 éves kötvény* 3,54%-os átlaghozama 68 bázisponttal alacsonyabb az utolsó októberi aukción kialakult átlaghozamtól.

B/2. Másodlagos piac

A másodlagos piacon az időszak egészét tekintve az éven belüli lejáratokon 2-9 bázisponttal csökkentek, az éven túli lejáratokon 28-38 bázisponttal csökkentek a referenciahozamok. A jegybank Monetáris Tanácsa novemberben a 2,10%-os jegybanki alapkamat szinten tartása mellett döntött.

Az éven belüli hozamoknál a 3 hónapos hozam 7 bázisponttal 1,64%-ra, a 6 hónapos hozam 9 bázisponttal 1,64%-ra, a 12 hónapos hozam 2 bázisponttal 1,68%-ra csökkent. Az éven túli hozamoknál a 3 éves hozam 28 bázisponttal 2,54%-ra, az 5 éves hozam 32 bázisponttal 2,97%-ra, a 10 éves hozam 38 bázisponttal 3,52%-ra, a 15 éves hozam 34 bázisponttal 3,83%-ra csökkent.

